

ТОЦЬКА О.Л.

Волинський державний університет імені Лесі Українки

СПОЖИВАННЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ В РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Для загальної оцінки рівня життя в Україні застосовується прожитковий мінімум. Він є основою для реалізації соціальної політики і розробки окремих державних соціальних програм; встановлення розмірів мінімальної заробітної плати і мінімальної пенсії по віку тощо; встановлення величини мінімального доходу громадян, який не підлягає оподаткуванню (Стаття 2 ЗУ “Про прожитковий мінімум”).

Під прожитковим мінімумом розуміють вартісну величину достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження її здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів і мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

Які ж продукти підпадають під цю категорію ? З 1992 року Міністерство статистики України до фіксованого набору з 22 життєво-необхідних продуктів харчування включало м'ясо-, молоко-, хлібопродукти та інші. 14 квітня 2000 року Кабінет Міністрів України видав постанову №656, в якій затвердив набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг для основних соціальних і демографічних груп населення. Тут продуктів харчування було вже більше, серед інших з'явилися такі, як риба, оселедці та національний продукт – сало. Норми їх споживання на одну людину зобразимо в таблиці 1.

Набір продуктів харчування

№ з/п	Продукти харчування	1992	з 14 квітня 2000 року			
			кілограмів/рік на одну людину			
		кілограмів/рік на одну людину	діти віком до 6 років	діти від 6 до 18 років	працездатне населення	непрацездатне населення
1	Яловичина	6,72	11,7	18,3	14	12
2	Свинина	13,2	5,8	9,2	8	9,5
3	Кури	11,4	5,8	9,2	12	5
4	Ковбаса варена I сорту	14,16	4	6,3	9	6,6
5	Масло вершкове	4,08	7,7	12,8	5	3,9
6	Олія	5,88	3	5,1	7,1	6,7
7	Молоко пастеризоване (літрів)	121,68	91,3	82,1	60	83
8	Сметана	13,2	2,7	7,3	5	4
9	Сир жирний	5,4	18,25	20,7	10	7,6
10	Сир твердий	1,68	1,8	4,3	3,5	—
11	Яйця (штук)	300	182,5	365	220	187,5
12	Цукор-пісок	19,68	18,25	23,1	24	22,5 ¹
13	Борошно пшеничне	18,36	4,6	7,9	9	8,8
14	Хліб пшеничний з борошна I сорту	97,2	29,2	51,1	62	62
15	Манна крупа	6,6	0,9	1,2	—	0,9
16	Вермішель	6	2,9	4	4	4,1
17	Картопля	122,04	73	93,7	95	108
18	Цибуля	15,24	6,6	8,7	10	8
19	Буряк	7,56	6,6	8,7	9	8
20	Морква	7,56	8,2	10,9	9	8
21	Капуста	23,28	16,4	21,9	28	27,5
22	Яблука	14,88	27,4	30,4	60 ²	31 ²
23	Сало	—	1	1,5	2	2
24	Риба свіжа	—	8,6	14,6	7	2,5
25	Оселедці	—	—	—	4	0,7

¹ разом з кондитерськими виробами;² разом з іншими фруктами та ягодами.

Як бачимо, стосовно яловичини, сирів, моркви та яблук норми збільшились у порівнянні з 1992 роком для всіх категорій населення, а свинини, ковбаси, молока, сметани, борошна та хліба – навпаки, зменшились.

Співставивши набори продуктів з їх споживанням (табл. 2) бачимо, що споживання продуктів тваринного походження та фруктів відстає від норм, а картоплі, овочів та хлібопродуктів – перевищує норми.

Таблиця 2

**Споживання продуктів харчування у домогосподарствах у 1991-2001 роках
(кілограмів/рік на одну людину)**

Продукт	1991	1992	1994	1996	1998	2000	2001
М'ясо та м'ясопродукти	65	53	43	37	33	33	30
Молоко та молочні продукти	346	285	256	230	213	198	205
Яйця, шт	256	227	183	161	154	164	175
Риба та рибопродукти	12,2	7,3	3,5	4,3	5,9	8,3	9,0
Цукор, включаючи використаний на кондитерські вироби	50	45	33	33	31	37	38
Олія, маргарин та інші жири	11,2	10,6	8,7	8,6	8,2	9,3	9,4
Хлібні продукти	143	143	135	124	126	124	130
Картопля	116	133	136	128	126	135	138
Овочі та баштанні	102	89	84	92	94	101	102
Фрукти та ягоди	36	38	27	35	28	29	25